

Consultatieverslag Stimuleringsregeling Technologie in Ondersteuning en Zorg

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport – Ontwerp Ministeriële Regeling

1. Inleiding

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is voornemens de Stimuleringsregeling Technologie in Ondersteuning en Zorg (voorheen: Stimuleringsregeling innovatie TAZ-WOZO) te publiceren ter stimulans voor activiteiten voor het transformeren en anders organiseren van zorg- of ondersteuning, via implementatie en opschaling van digitale en hybride processen.

Als onderdeel van de totstandkoming van de Stimuleringsregeling Technologie in Ondersteuning en Zorg (STOZ) heeft het Ministerie van VWS van 6 december 2023 tot en met 5 januari 2024 een internetconsultatie gehouden om input op te halen over de uitvoer- en werkbaarheid van de subsidieregeling voor potentiële subsidieaanvragers.

2. Beeld van binnengekomen reacties

In dit consultatieverslag wordt een samenvatting gegeven van de reacties op de internetconsultatie en de reactie daarop van het Ministerie van VWS. In totaal zijn er 28 reacties binnengekomen op de internetconsultatie, waarvan 21 openbaar en 7 niet openbaar. Van de openbare reacties zijn 11 reacties anoniem ingediend. De overige 10 reacties zijn ingediend door: de Zorgbalie, KBO-Brabant, Rotterdam eHealth Agenda, Corvers Commercial & Legal Affairs, KBO-Limburg, Coalitie Digivaardig in de Zorg, Paramedisch Platform Nederland (PPN), Aparent Onderzoek, Finestri Subsidie Management BV, Vereniging voor de Zorg – Belangenbehartiging voor Zorg (BVKZ).

Over het algemeen zijn de indieners positief over de subsidieregeling. Tegelijkertijd worden er een aantal aandachtspunten meegegeven. Hieronder wordt ingegaan op de thema's die aan de orde zijn gekomen in de reacties.

Doelstelling en doelgroep

Er zijn verschillende reacties waaruit enige onduidelijkheid blijkt over de doelstellingen en betrokkenheid van verschillende doelgroepen binnen de regeling. Zo gingen er vragen over hoe de doelstellingen met elkaar samenhangen. Daarnaast zijn er ook vragen gesteld over hoe de eindgebruiker wordt betrokken en hoe binnen de regeling rekening wordt gehouden met kleine aanbieders die bijvoorbeeld geen contract hebben met een zorgkantoor, zorgverzekeraar of gemeente. Tenslotte was er nog onduidelijkheid over welke zorgdomeinen in aanmerking komen voor de regeling en hoe wordt omgegaan met maatschappelijke partijen die niet in de zorgdomeinen vallen zoals bibliotheken en buurthuizen.

Reactie VWS

De regeling bestaat uit twee doelstellingen. Namelijk doelstelling a: het substantieel minder inzetten van zorg- en ondersteuningsmedewerkers of arbeidsverlichting creëren of doelstelling b: mensen met een chronische ziekte of beperking – of met een groot risico daarop - die thuis wonen in staat stellen om langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Subsidieaanvragen moeten aan ten minste één van de twee doelstellingen voldoen. Het doel van de regeling kan worden bereikt door:

- a. Het implementeren en opschalen van digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning;
- b. het structureel inbedden van digitale of hybride processen in de reguliere werkprocessen voor zorg of ondersteuning
- c. het duurzaam borgen van digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning in inkoop- en contractafspraken met inkopers.

Voorbeeld:

Een project in de setting Wlz met verblijf moet dus aansluiten op het doel substantieel minder en/of effectiever inzetten van zorg- en ondersteuningsmedewerkers (a), aangezien dit niet aansluit op de doelstelling langer zelfstandig thuis wonen (b).

Het belang van betrokkenheid van de cliënt en mantelzorger wordt door de STOZ-regeling ondersteund. Zij zijn een onmisbare schakel bij het succesvol transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuningsprocessen en daarom ook meegenomen in de beoordelingscriteria. Op basis van de reacties worden deze criteria in de Regeling geconcretiseerd.

Er is in de STOZ-regeling rekening gehouden met relatief kleine organisaties. Een van de routes die aangevraagd kan worden is de Implementatieroute. Het maximumbedrag aan subsidie voor implementatiestart is € 25.000. Deze route kent een beperkt verantwoordingsregime, waardoor de tijdsinzet voor het aanvragen van de subsidie beperkt is.

De aanbieders binnen zorg en ondersteuning die in aanmerking komen voor de STOZ-regeling moeten actief zijn binnen een van de volgende domeinen: de Zorgverzekeringswet, Wet langdurige zorg, Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdwet of de Wet publieke gezondheidszorg. Hiermee wordt de scope van het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (TAZ) gevolgd.

Opschalings- en evaluatieroute

In een aantal reacties worden vragen gesteld over de eisen van de opschaling- en evaluatieroute. Uit de vragen over de opschalingsroute blijkt onduidelijkheid over de lijst van bewezen innovaties en het toetsingscriteria substantiële impact. Voor de evaluatieroute geldt dat er in verschillende reacties wordt gevraagd waarom ontwikkeling van nieuwe innovaties geen plek heeft gekregen binnen de regeling en hoe er binnen de route afspraken worden gemaakt met inkopers van zorg en ondersteuning. Ook worden er vragen gesteld over de rol en betrokkenheid van inkopers en structurele borging van digitale en hybride processen in inkoop en contractafspraken.

Reactie VWS

Opschalingsroute

Voor het indienen van aanvragen binnen de opschalingsroute kunnen aanbieders gebruikmaken van het overzicht van bewezen innovaties (het STOZ-overzicht). Dit overzicht is op dit moment nog niet gepubliceerd, de publicatie hiervan volgt rondom de openstelling van de regeling. De lijst is gebaseerd op het 'Pas-toe-of-leg-uit'-overzicht van Digizo.nu. Gedurende de looptijd van de regeling kan het overzicht worden aangevuld met meer bewezen processen. De toetsingscriteria voor substantiële impact is aangepast in de definitieve regeling naar aanleiding van de binnengekomen reacties. De substantiële impact is in aangepaste vorm opgenomen in de evaluatiecriteria en geschrappt als afzonderlijk criterium.

We ondersteunen het belang van goede borging van digitale en hybride processen in de inkoop- en contractafspraken en hierin een betrokken rol van de inkoper van zorg of ondersteuning. Daarom is in de STOZ-regeling opgenomen dat een inkoper medeondertekenaar is van de subsidieaanvraag. Daarnaast beogen we de contractafspraken met inkopers te vergemakkelijken door in de STOZ-regeling gebruik te maken van de processen van Digizo.nu binnen de opschalingsroute en een uniforme waardebeoordeling in de praktijk binnen de evaluatieroute om zo ook makkelijker te komen tot draagvlak voor opschaling. Tenslotte moet een innovatiecluster ook bestaan uit een inkoper om zo ook domein overstijgende inkoop- en contractafspraken meer te stroomlijnen.

Evaluatieroute

In de Regeling is bewust gekozen voor de insteek op evalueren in plaats van ontwikkelen en experimenteren. De Regeling is gericht op het (gezamenlijk) transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuning via implementatie en opschaling van digitale en hybride processen. Dit met behulp van bestaande toepassingen waarvan de effectiviteit op kleine schaal (evaluatieroute) of op grotere schaal (opschalingsroute) al bewezen is. De regeling is niet bedoeld voor productontwikkeling, pilotprojecten of aanschaf van volledig nieuwe technologische toepassingen. Daarom is er voor de evaluatieroute een ondergrens dat een proces al minimaal in gebruik is bij drie aanbieders elk op twintig cliënten, mantelzorgers of zorg- of ondersteuningsmedewerkers. Voor innovaties die de implementatie- en opschalingsfase van het innovatieproces nog niet bereikt hebben, zijn andere instrumenten passender. De [financiële wegwijzer](#) van Zorg voor Innoveren geeft hier inzicht in.

Daarbij is de regeling nadrukkelijk niet bedoeld als 'technology push', maar ligt de focus op het anders inrichten van zorg- en ondersteuningsprocessen. Daarom kan maximaal 20% van de subsidie ingezet worden voor de kosten voor apparatuur. Een andere manier van werken vraagt immers om meer dan enkel de inzet van technologie, maar juist vooral om cultuurverandering, het anders inrichten van processen en het meenemen en opleiden van medewerkers, mantelzorgers en cliënten hierin.

Kennisdelen

Er zijn diverse opmerkingen gemaakt over het belang van kennisdeling.

Reactie VWS

Met de regeling wordt beoogd dat aanvragers bij hun project gebruikmaken van kennis en ervaringen die elders al zijn opgedaan en hun opgedane ervaringen weer delen, bijvoorbeeld richting Digizo.nu. Aanvragen worden dan ook specifiek getoetst op dit aspect, zoals opgenomen in de beoordelingscriteria. Voor projecten die de evaluatieroute volgen, worden daarbij aanvullende eisen gesteld. Samenwerking met kennisinstellingen, zoals MBO's en HBO's, wordt daarbij gestimuleerd.

Er zijn op dit moment diverse initiatieven die bijdragen aan regionale en/of bovenregionale kennisdeling over het transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuning via het implementeren en opschalen van digitale en hybride processen. Voorbeelden hiervan zijn Digizo.nu, de Vliegwielfcoalitie, Anders Werken in de Zorg, de Technologie & Zorg Academie en de Coalitie Digivaardig in de Zorg. Gezien de al bestaande initiatieven en de brede reikwijdte van de regeling wordt het onwenselijk geacht om hierin één specifiek kanaal te verplichten. Dit doet geen recht aan andere bestaande initiatieven. In de communicatie rondom de regeling zal wel worden verwezen naar deze kanalen.

Procedurele onduidelijkheden

Ten aanzien van procedurele onduidelijkheden is er gevraagd hoe wordt omgegaan met de de-minimisverordening die aanbieders kunnen ontvangen omdat de de-minimissteun die partijen kunnen ontvangen gemaximeerd is. Ook kwamen er vragen binnen over het subsidieplafond en de mogelijkheid om als individuele organisatie voor verschillende onderwerpen meerdere subsidieaanvragen in te dienen. Daarnaast is er ook onduidelijkheid of de uitvoering van de implementatiestart opgevolgd mag worden met een aanvraag voor de evaluatie of opschalingsroute.

Reactie VWS

De STOZ-regeling maakt enkel voor de implementatiestart route gebruik van de De-minimisverordening en dus niet voor de evaluatie en opschalingsroute. Het plafond van de de-minimisregeling is per begin 2024 verhoogt waardoor organisaties nu tot maximaal 300.000 euro kunnen aanvragen aan subsidies. Dit is ruim een ton hoger ten opzichte van 2023 en dekt daarmee de maximale kosten van de implementatiestart namelijk 25.000 euro. Voor de opschalings- en evaluatieroute geldt dat de subsidie op grond van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) verleend wordt.

Indien het subsidieplafond bereikt wordt, is het onvermijdelijk dat sommige projecten afgewezen worden vanwege uitputting van het budget. Zoals opgenomen in de toelichting bij artikel 8 van de regeling wordt bij het bereiken van het subsidieplafond een loting gehanteerd als aanvullende verdeelmethode voor aanvragen. Enkel de aanvragen die op het laatste moment worden ingediend, zijn onderdeel van de loting. De aanvragen worden daarnaast eveneens ook inhoudelijk en op volledigheid getoetst, zodat de aanvragen die gehonoreerd worden aansluiten op de doelen van de regeling. De loting bepaalt de volgorde waarin beoordeeld en toegekend wordt.

Om antwoord te geven op het indienen van meerdere aanvragen per organisatie geldt dat organisaties slechts eenmaal gebruik kunnen maken van de implementatiestartsubsidie. Wel is het mogelijk om voor meerdere opschalings- en/of evaluatieprojecten subsidie aan te vragen. Hierbij geldt een maximum van vijf.

Wanneer een organisatie subsidie heeft aangevraagd voor de implementatiestart en na uitvoering van het project binnen de looptijd van de subsidieregeling de wens heeft om deze op te volgen met een aanvraag voor opschalings- of evaluatieroute, dan is het mogelijk om hier een aanvraag voor te doen.

Scope regeling

Er zijn verschillende vragen gesteld over de scope van de subsidieregeling. Deze vragen gaan over de verbreding van de regeling naar sociale innovaties (niet digitaal) met of zonder toepassing van een hulpmiddel. Ook zijn er opmerkingen gemaakt over de verschillen tussen sectoren.

Reactie VWS

De STOZ is opvolger van de Stimuleringsregeling E-health Thuis. De scope van deze regeling zag enkel op e-health voor langer thuis. Nu ook vanuit arbeidsmarktbeleid meer wordt ingezet op digitale en hybride zorg en ondersteuning is deze doelstelling toegevoegd.

VWS is, mede op basis van de internetconsultatie, een verkenning gestart voor processen waar gebruik wordt gemaakt van niet-digitale hulpmiddelen, zoals waarbij cliënten zelf ogen kunnen druppelen of steunkousen kunnen aantrekken. Afhankelijk van de uitkomsten van deze verkenning worden dergelijke processen in een later stadium toegevoegd aan de scope van de regeling.

Voor sociaal-organisatorische innovaties geldt dat andere instrumenten dan de STOZ-regeling als passender worden gezien. Specifieke vormen hiervan, zoals reablement en Welzijn op Recept, worden daarnaast al op andere wijzen (WOZO, GALA) gestimuleerd.

Voor aanbieders die nog minder ver zijn in de ontwikkeling is er in de regeling de implementatieroute toegevoegd om zo ook meer aan te sluiten bij de startende fase rondom digitale- en hybride zorg en ondersteuning, waarin bijvoorbeeld aanbieders in de jeugdzorg en sociaal werk, zich bevinden.

Communicatie en administratielast

De manier waarop de regeling is opgeschreven is juridisch van aard, uit de vragen blijkt dat er behoefte is om de informatie simpeler te maken en doelgroepgericht te communiceren. Daarnaast is er het verzoek om de administratielast zo laag mogelijk te houden.

Reactie VWS

Uiteraard is het niet wenselijk om de regeldruk onnodig te verhogen voor aanbieders die zich de regeling eigen willen maken. Daarom wordt er op dit moment ook gewerkt om informatie uit de regeling in toegankelijker taal op de RVO-website te presenteren. Bijvoorbeeld met behulp van Q&A's op basis van de reacties bij de Internetconsultatie.

Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de algemeen geldende kaders voor subsidies conform het subsidiekader VWS, OCW en SZW. Deze worden gebruikt bij alle subsidies van VWS en worden verondersteld bekend te zijn bij aanbieders van zorg en ondersteuning. Daarmee zal dit geen onnodig hogere administratielast met zich meebrengen.

3. Vervolg

Naar aanleiding van de reacties in het kader van de internetconsultatie zijn de regeling en de toelichting aangepast.

De subsidieregeling wordt begin april 2024 gepubliceerd in de Staatscourant. Hierover zal communicatie plaatsvinden via de website van RVO (www.RVO.nl) en andere kanalen zoals social media.